

Cvičení 4 – Tepelné oběhy

Carnotův oběh

Zadání:

Stanovte topný faktor Carnotova cyklu přečerpávání tepla (levotočivý oběh) při:

- teplotě vypařování $t_v = 0\text{ °C}$ a teplotě kondenzace $t_k = 60\text{ °C}$
- teplotě vypařování $t_v = 0\text{ °C}$ a teplotě kondenzace $t_k = 40\text{ °C}$

Řešení:

$$0/60 \quad \text{COP}_C = \frac{T_k}{T_k - T_v} = \frac{(60 + 273.15)}{(60 + 273.15) - (0 + 273.15)} = 5.6$$

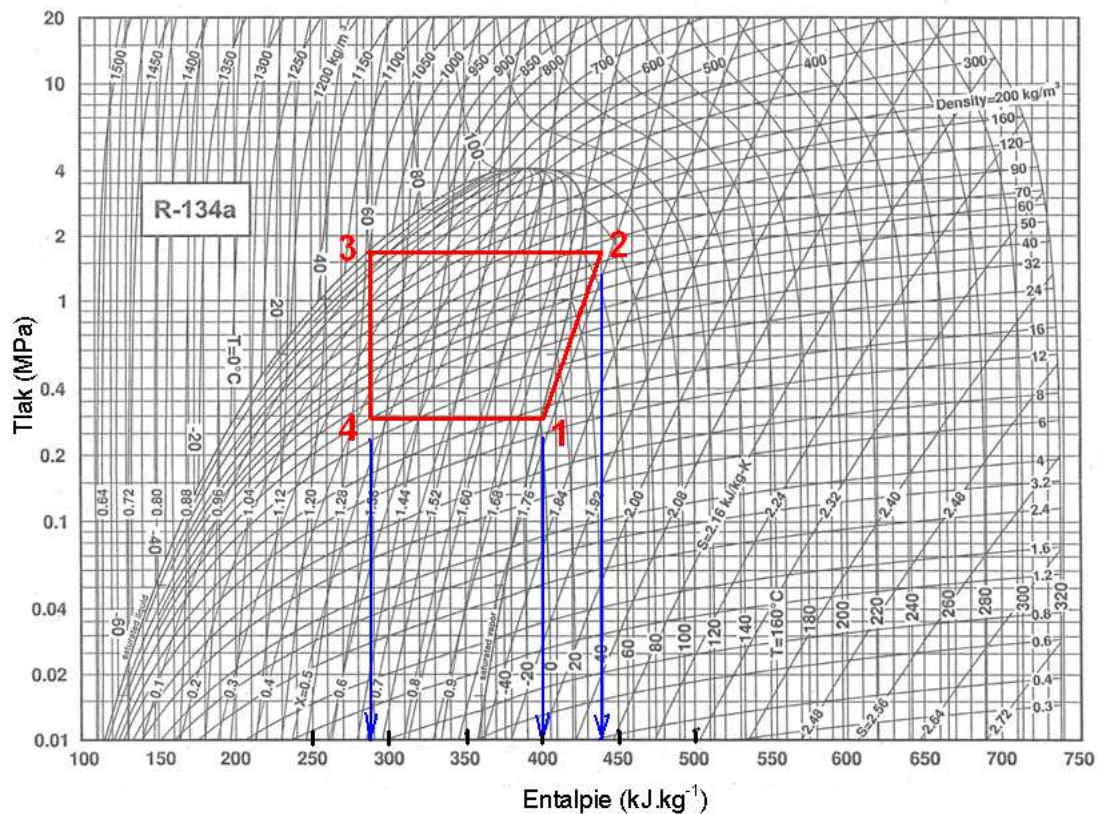
$$0/40 \quad \text{COP}_C = \frac{T_k}{T_k - T_v} = \frac{(40 + 273.15)}{(40 + 273.15) - (0 + 273.15)} = 7.8$$

Rankinův oběh

Zadání:

Stanovte topný faktor Rankinova cyklu přečerpávání tepla při uvažování chladiva R134a při:

- teplotě vypařování $t_v = 0\text{ °C}$ a teplotě kondenzace $t_k = 60\text{ °C}$
- teplotě vypařování $t_v = 0\text{ °C}$ a teplotě kondenzace $t_k = 40\text{ °C}$

0/60

Nejprve je nutné zakreslit Rankinův oběh pro zadanou vypařovací a kondenzační teplotu do p-h diagramu chladiva a stanovit entalpie chladiva v hlavních bodech oběhu

$$h_1 = 400 \text{ kJ/kg}$$

$$h_2 = 440 \text{ kJ/kg}$$

$$h_3 = h_4 = 287 \text{ kJ/kg}$$

$$COP_R = \frac{h_2 - h_3}{h_2 - h_1} = \frac{440 - 287}{440 - 400} = 3.8$$

0/40

$$h_1 = 400 \text{ kJ/kg}$$

$$h_2 = 430 \text{ kJ/kg}$$

$$h_3 = h_4 = 253 \text{ kJ/kg}$$

$$COP_R = \frac{h_2 - h_3}{h_2 - h_1} = \frac{430 - 253}{430 - 400} = 5.6$$

Tepelné čerpadlo s Rankinovým oběhem

Zadání:

Zjednodušeně (bez znalosti kompresoru) stanovte parametry tepelného čerpadla pro zadané podmínky:

- elektrický příkon hermetického kompresoru $P_{el} = 2 \text{ kW}$
- tepelné čerpadlo ochlazuje studniční vodu z $t_{v1} = 12 \text{ °C}$ na $t_{v2} = 8 \text{ °C}$
- teplotní spád mezi vypařovací teplotou chladiva t_v a výstupní teplotou ochlazované vody je 3 K
- tepelné čerpadlo ohřívá otopnou vodu z $t_{k1} = 40 \text{ °C}$ na $t_{k2} = 45 \text{ °C}$
- teplotní spád mezi kondenzační teplotou chladiva t_k a výstupní teplotou ohříváné vody je 5 K
- chladivo 134a

Řešení:

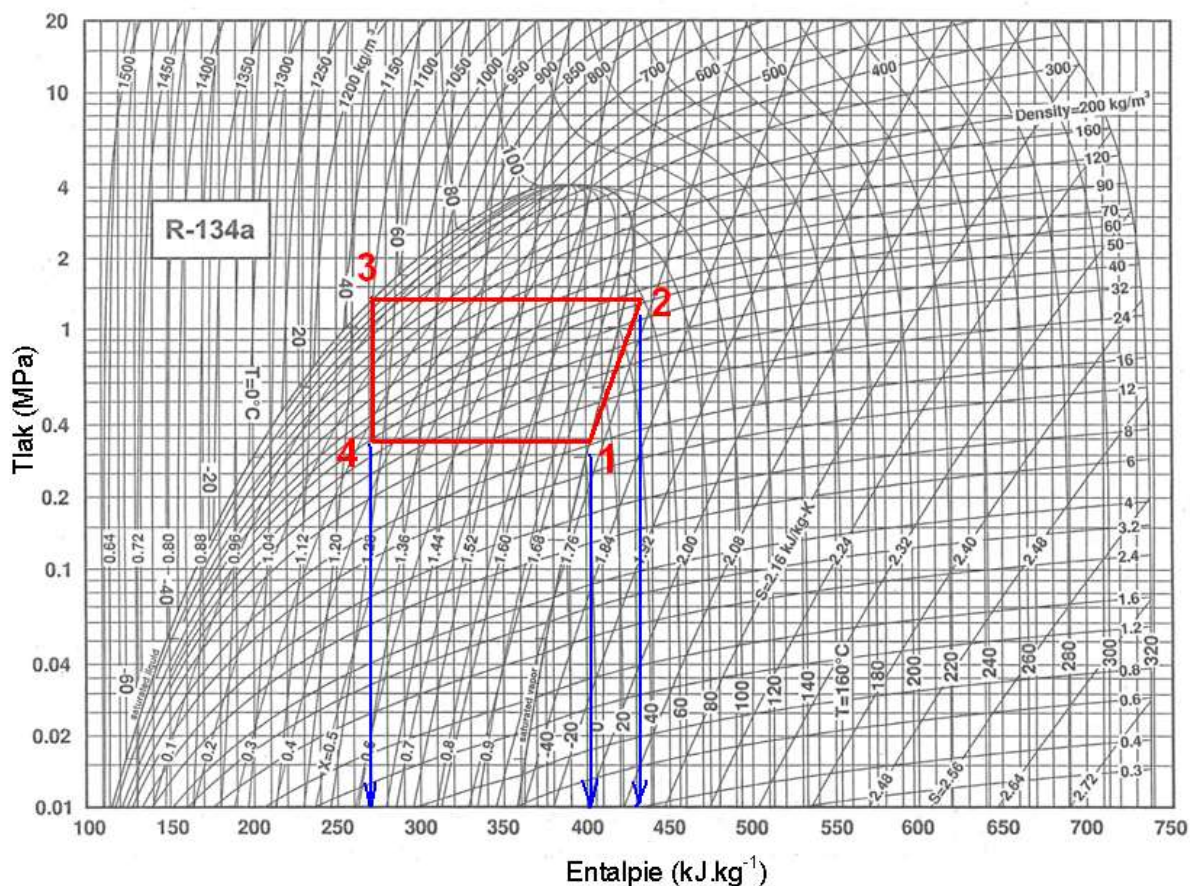
Nejprve určíme vypařovací a kondenzační teplotu chladiva: $t_v = 5 \text{ °C}$; $t_k = 50 \text{ °C}$

Zakreslíme oběh do diagramu chladiva 134a jako Rankinův oběh: komprese (1-2), kondenzace (2-3), škrcení (3-4), vypařování (4-1) a určíme entalpie hlavních bodů oběhu:

$$h_1 = 403 \text{ kJ/kg}$$

$$h_2 = 432 \text{ kJ/kg}$$

$$h_3 = h_4 = 270 \text{ kJ/kg}$$

Stanovíme hmotnostní průtok chladiva

$$\dot{M}_{ch} = \frac{P_{el}}{h_2 - h_1} = \frac{2}{432 - 403} = 0.069 \text{ kg/s}$$

a z něj potom kondenzační výkon (topný výkon) tepelného čerpadla

$$\dot{Q}_k = \dot{M}_{ch} (h_2 - h_3) = 0.069 \cdot (432 - 270) = 11.2 \text{ kW}$$

a vypařovací výkon (výkon odebíraný studniční vodě)

$$\dot{Q}_v = \dot{M}_{ch} (h_1 - h_3) = \dot{Q}_k - P_{el} = 11.2 - 2 = 9.2 \text{ kW}$$

Topný faktor se stanoví ze vztahu

$$COP_R = \frac{h_2 - h_3}{h_2 - h_1} = \frac{\dot{Q}_k}{P_{el}} = \frac{11.2}{2} = 5.6$$

Z vypařovacího výkonu lze stanovit potřebný průtok studniční vody přes výparník na primární straně tepelného čerpadla

$$\dot{V}_v = \frac{\dot{Q}_v}{\rho c (t_{v1} - t_{v2})} = \frac{9200 \cdot 3600}{1000 \cdot 4187 \cdot (12 - 8)} = 1.97 \text{ m}^3/\text{h}$$

Praktický návrh výkonu tepelného čerpadla

Zadání:

Navrhněte typ tepelného čerpadla voda-voda pro vytápění pro rodinný dům o jmenovité tepelné ztrátě 10 kW při venkovní výpočtové teplotě $-15\text{ }^{\circ}\text{C}$. Otopná soustava má teplotní spád $45/40\text{ }^{\circ}\text{C}$. Teplota studniční vody (zdroje nízkopotenciálního tepla) je $t_{v1} = 10\text{ }^{\circ}\text{C}$. Vyberte typ tepelného čerpadla z následujících možností převzatých z katalogu výrobce.

typ	WPW 7			WPW 10			WPW 13			WPW 18		
objednací číslo	18 97 93			18 97 94			18 97 95			18 97 96		
výkonová data podle EN 255												
teplota zdroje tepla	°C	+10	+10	+10	+10	+10	+10	+10	+10	+10	+10	+10
teplota topné vody	°C	+35	+50	+60	+35	+50	+60	+35	+50	+60	+35	+50
topný výkon	kW	7,2	6,7	6,4	10,0	9,4	8,6	12,5	12,2	11,3	17,1	16,1
el.příkon	kW	1,3	1,9	2,5	1,8	2,6	3,1	2,3	3,2	4,0	3,0	4,3
výkonové číslo	ε	5,4	3,6	2,6	5,6	3,7	2,8	5,5	3,8	2,8	5,6	3,8

Řešení:

Výkon tepelného čerpadla se navrhuje při jmenovitých podmínkách:

- teplota zdroje tepla = teplota studniční vody na vstupu do tepelného čerpadla $t_{v1} = 10\text{ }^{\circ}\text{C}$
- teplota otopné vody = teplota otopné vody na výstupu tepelného čerpadla t_{k2} = teplota přívodní vody t_{w1} do otopné soustavy zvýšená o cca 5 K (nabíjení zásobníku) = $45 + 5 = 50\text{ }^{\circ}\text{C}$

na 50 až 75 % jmenovité tepelné ztráty domu. Takovým podmínkám vyhovuje pouze tepelné čerpadlo WPW 7.